

Sankcje karne za nielegalny wywóz zabytków

Definicja

Odpowiedzialność karna za popełnienie przestępstw związanych z nielegalnym wywozem zabytków.

Umieszczenie w systemie prawa

- Prawo administracyjne
- Prawo karne

Aktualny stan prawny

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568);
- Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 19 kwietnia 2004r. w sprawie wywozu zabytków i przedmiotów o cechach zabytków za granicę (Dz. U. Nr 84, poz. 789);
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. WE L 39 z 10.02.2009r.);
- Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2009 r. (M.P. z dnia 25 lipca 2008 r. nr 55 poz. 499).

Opis

Pomimo, że do ścigania przestępstw przeciw zabytkom w przypadku nielegalnego wywozu zastosowanie mają przepisy karne kodeksowe to przedmiot przestępstwa został określony w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje sankcje za wywóz zabytków

bez pozwolenia oraz w sytuacji wcześniejszego wywozu na podstawie pozwoleń czasowych i nie przywiezienia zabytku w okresie ważności pozwolenia.

Wobec sprawcy może być orzeczona kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat w sytuacji gdy sprawca działa umyślnie. Ustawodawca wprowadził również sankcje w przypadku nieumyślnego działania. Sprawca czynu podlega wówczas grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Dodatkowo w razie skazania za przestępstwo polegające na wywozie zabytku za granicę bez wymaganego prawem pozwolenia oraz nieprzywiezienia zabytku do kraju w okresie ważności pozwolenia gdy sprawca działa świadome, sąd orzeka, a w sytuacji nieumyślności sąd może orzec, nawiązkę na wskazany cel społeczny związany z opieką nad zabytkami w wysokości od trzykrotnego do trzydziestokrotnego minimalnego wynagrodzenia. Orzekanie tej nawiązki jest więc obligatoryjne lub fakultatywne.

W sytuacji nieumyślności sąd może odstąpić od orzekania tej nawiązki. Nawiązka stosownie do Obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę (w 2009 r. minimalne wynagrodzenie za pracę od dnia 1 stycznia 2009 r. wynosi 1276 zł) może wynieść od 3828 zł do 38280 zł.

Dodatkowo Sąd może orzec przepadek zabytku, chociażby nie stanowił on własności sprawcy.

Wyżej wskazane przepisy karne stosuje się również do rozporządzenia Rady (WE) 116/2009 w sprawie wywozu dóbr kultury. Art. 9 tegoż rozporządzenia wskazuje, iż państwa członkowskie przyjmują przepisy dotyczące sankcji za naruszenie przepisów niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia wprowadzenia ich w życie.

Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. W razie wywozu dóbr kultury do krajów trzecich co istotne będzie to dotyczyło również obiektów z innych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Instytucje/punkty informacyjne:

Krajowy wykaz zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem [ww](#)

w.oozp.pl

autor : Anna Skaldawska